

JUBILEJI

Dr. Štefan Trojar – sedemdesetletnik

V veliko čast mi je predstaviti svojega učitelja, mentorja in sodelavca dr. Štefana Trojarja ob njegovem jubileju.

Rodil se je 19. septembra 1931 v Celju. Po letu 1946 se je s starši preselil na Jesenice, kjer je leta 1950 tudi končal gimnazijo. Od leta 1950 do 1955 je študiral zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je 22. 9. 1955 diplomiral iz zgodovine. Od leta 1956 do leta 1972 je poučeval različne družboslovne predmete na srednjih šolah na Primorskem. Na ekonomski srednji šoli in v gimnaziji v Ajdovščini je poučeval zgodovino, geografijo in politično ekonomijo, na gimnaziji v Novi Gorici pa zgodovino, sociologijo in filozofijo. Poučevanje različnih družboslovnih predmetov je zahtevalo široko družboslovno znanje in različne metode dela z dijaki. Leta 1972 je skupaj z dr. Brankom Božičem napisal del učbenika za zgodovino za tehniške srednje šole, ki je izšel pri DZS in je imel pet ponatisov.

Novo obdobje pomeni leto 1972, ko se je z družino preselil v Ljubljano. Od leta 1972 do 1977 je deloval kot profesor zgodovine na Gimnaziji Vida Janežič, Poljane. Redno je spremljal didaktično-metodično literaturo za pouk družboslovnih predmetov, se udeleževal zborovanj slovenskih zgodovinarjev, pedagoških posvetov in aktivov.

1. 9. 1977 je bil izbran za predavatelja predmeta Metodika pouka zgodovine na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je nadaljeval delo Boga Stupana. Poleg podajanja bogatega teoretičnega znanja o specialni didaktiki zgodovine pa je Štefan Trojar začel tudi sistematično izvajati praktične oblike pedagoškega izobraževanja študentov zgodovine, to je hospitacije učiteljev, analize hospitacij in nastope študentov v osnovnih ter srednjih šolah.

Od leta 1977 naprej je bilo njegovo delo vseskozi povezano s poukom zgodovine v osnovnih in srednjih šolah. Sodeloval je pri razvoju zgodovinskih krožkov, ocenjevanju raziskovalnih nalog, pri prenovi učnih načrtov, pripravi katalogov znanja za zaključni izpit, v 90. letih pa tudi pri pripravi maturitetnih katalogov ter ocenjevanju maturitetnih pol. Bil je član komisije za učbenike in učila pri Strokovnem svetu Republike Slovenije za vzgojo in izobraževanje, predsednik šolske sekcije pri Zgodovinskem društvu za Slovenijo ter v 90. letih član republiške maturitetne komisije za zgodovino in glavni urednik revije Zgodovina v šoli. Sodeloval pa je tudi z Zavodom Republike Slovenije za šolstvo in šport.

Recenziral je številne učbenike za družboslovje, v 90. letih pa še posebej delovne zvezke in učbenike za osnovne šole, zbirke zgodovinskih virov, priložnike za učitelje in nekatere srednješolske učbenike za zgodovino. Leta 1984 je skupaj s profesorico Marijo Kremenšek napisal del učbenika za 4. letnik družboslovnih srednjih šol, ki je izšel pri DZS in je imel dva ponatisa. Glavni prispevek pa je njegova disertacija iz leta 1990 z naslovom Metodološke in didaktične strukture učnega načrta zgodovine v skupnih vzgojno-izobraževalnih osnovah in njihov vpliv na zasnovo in potek pouka, ki je bila osnova za njegovo knjigo Sodobni pogledi zgodovine – Reformne težnje pri družboslovnih predmetih, ki je izšla leta 1993 pri Državni založbi Slovenije. Glavni poudarki v tej knjigi so na metodološki in didaktični strukturi učnih

načrtov zgodovine, na izhodiščih v zasnovi učnega načrta zgodovine za tehniške in strokovne srednje šole ter na didaktičnih težnjah pri zasnovi družboslovnih predmetov. Izredno pomembni za razvoj didaktike zgodovine in pouka zgodovine pa so njegovi članki, objavljeni v reviji *Zgodovina v šoli*, ki so v nadaljevanju predstavljeni v bibliografiji.

30. 9. 1998 se je izredni prof. dr. Štefan Trojar upokojil, vendar pa še vedno pogodbeno opravlja pedagoško delo na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete. Kot njegova asistentka (od leta 1999) moram dodati, da je gospod Štefan Trojar izreden učitelj in mentor, saj me je v okviru predmeta Metodika pouka zgodovine v študijskem letu 1987/88 zelo navdušil za učiteljski poklic, kot mentor (od leta 1994) pa me je vseskozi podpiral in spodbujal. Tako se mu ob tej priložnosti tudi iskreno zahvaljujem.

Ob jubileju mu iskreno čestitamo vsi, ki ga poznamo, osebno pa mu želimo še veliko zdravih in srečnih let ter še veliko ustvarjalne moči in zanimivih potovanj.

Bibliografija člankov 1991–2001:

Nekaj vprašanj pri načrtovanju učnih ur pouka zgodovine. V: *Zgodovina v šoli*. Letnik 1, št. 1 (1992), str. 32–36.

Nekaj vprašanj pri načrtovanju učnih ur pouka zgodovine (2. del). V: *Zgodovina v šoli*. Letnik 1, št. 2 (1992), str. 36–39.

Metodično načrtovanje učne ure o življenjskih razmerah kmetov v srednjem veku (3. del razprave o načrtovanju učnih ur pouka zgodovine). V: *Zgodovina v šoli*. Letnik 1, št. 3 (1992), str. 25–29.

Vloga, sestavine in variante pisne učne priprave za pouk zgodovine. V: *Zgodovina v šoli*. Letnik 2, št. 2 (1993), str. 22–28.

Vloga delovnega učbenika zgodovine v učnem procesu. V: *Zgodovina v šoli*. Letnik 3, št. 1 (1994), str. 43–48.

Značilnosti in vloga kvalitetne razlage pri pouku zgodovine ter njene raznovrstnosti. V: *Zgodovina v šoli*. Letnik 3, št. 3 (1994), str. 32–37.

Vloga razgovora pri učnih urah zgodovine, nekatere njegove značilnosti in metodične variante. V: *Zgodovina v šoli*. Letnik 3, št. 4 (1994), str. 37–41.

Spodbujanje in usmerjanje učnega razgovora, oblikovanje vprašanj pri pouku zgodovine. V: *Zgodovina v šoli*. Letnik 4, št. 1 (1995), str. 36–42.

Nekatere didaktično-metodične značilnosti ameriških učbenikov zgodovine in tematizacija gospodarsko-socialnih vsebin. V: *Zgodovina v šoli*. Letnik 4, št. 2 (1995), str. 77–82.

Pomen in metodične značilnosti samostojnega dela učencev s pisnimi zgodovinskimi viri. V: *Zgodovina v šoli*. Letnik 4, št. 4 (1995), str. 50–54.

Pomen zgodovinskega ozadja za pouk geografije. V: *Geografija v šoli*. Letnik 5, št. 2 (1996), str. 18–19.

Vloga slik pri pouku zgodovine in nove možnosti modernega slikovnega prikazovanja. V: *Zgodovina v šoli*. Letnik 5, št. 3 (1996), str. 32–38.

Vloga slik pri pouku zgodovine in nove možnosti modernega slikovnega prikazovanja. (nadaljevanje). V: *Zgodovina v šoli*. Letnik 5, št. 4 (1996), str. 25–31.

Vpliv sodobne tematizacije na racionalno načrtovanje in na kakovost pouka zgodovine. V: *Zgodovina v šoli*. Letnik 6, št. 2 (1997), str. 25–31.

Tekoče utrjevanje in dolgoročno preverjanje znanja pri pouku zgodovine. V: *Zgodovina v šoli*. Letnik 6, št. 4 (1997), str. 42–49.

Kritika ustnega preverjanja znanja in značilnosti testnega preverjanja pri pouku zgodovine. V: *Zgodovina v šoli*. Letnik 7, št. 2 (1998), str. 39–44.

Tipske značilnosti testnih nalog, problemi pri projektiranju in uporabnost pri pouku zgodovine. *Zgodovina v šoli*. Letnik 7, št. 3 (1998), str. 36–42.

Danijela Trškan